

filalagulla

Món educatiu

**Tallers de prevenció i atenció del bullying i les
dinàmiques de discriminació**

Curs 2017/2018

Índex

<i>Introducció</i>	<i>pàg.3</i>
<i>Metodologia. Com treballem</i>	<i>pàg.4</i>
<i>Proposta d'Activitats per Educació primària.....</i>	<i>pàg.5</i>
<i>Proposta d'Activitats per Educació secundària.....</i>	<i>pàg. 8</i>

Tallers de prevenció i atenció del bullying i les dinàmiques de discriminació

Introducció.

Al llarg de les últimes dècades l'assetjament escolar ha generat una preocupació creixent als àmbits educatius i fins i tot a un nivell social més ampli.

Entenem l'assetjament escolar o el bullying – una forma específica de violència escolar entre iguals continuada, en el que un o diversos agressors amb major poder tenen sotmès a un company/a de classe (víctima) – des d'una perspectiva sistèmica, on tots els rols en joc tenen un paper important, més enllà del de víctima i d'agressor. Així les persones que observen i les que posen límits, són una part important per entendre el que passa a les escoles.

En aquesta perspectiva sistèmica volem incloure també als diferents col·lectius – famílies, professorat, personal no docent – perquè participen dels sistemes de creences i dels rols que es manifesten en les situacions de bullying i poden jugar un paper molt important per facilitar la dinàmica, posar límits a la violència i atendre les necessitats subjacents de les persones en els diferents rols.

I més enllà que en una classe hi hagi una situació d'assetjament o no, percebem que sí que hi ha situacions puntuals o continuades de discriminació per raons tan diverses com el sexe-gènere, les necessitats d'aprenentatge, el físic, la classe socioeconòmica, l'origen cultural, la religió, etc.

És des d'aquest sentit que creiem essencial promoure una educació que qüestionï els estereotips i el sistema de valors i que posi límits a tot tipus de violència i atengui les necessitats subjacents d'aquest tipus d'actuar.

És fonamental treballar les dinàmiques de discriminació a l'aula, posant l'atenció en el grup, les relacions de poder, qui i què es troba al centre i és ben valorat, i qui es troba al marge. I treballar conjuntament per una escola que valora i atén la diversitat, que fomenta ensenyar i aprendre de forma ètica, no discriminatòria,

ensenyar i aprendre a cuidar-nos i cuidar de les persones, a mirar-nos, a posar-nos en la pell de les altres persones, a ser autònomes, a demanar ajuda, a cuidar de la Terra, de la casa i de l'escola.

Metodologia. Com Treballem.

La Psicologia Orientada a Processos d'Arnold Mindell, les Pràctiques Restauratives i el Teatre de les Oprimides d'Augusto Boal constitueixen pilars metodològics i teòrics que ens aporten tant les claus d'interpretació com nombroses eines específiques per treballar a les escoles: cercles de paraula, fòrums oberts, teatre – fòrum...

La nostra metodologia i coneixements ens permeten utilitzar diferents eines en funció de les necessitats i de manera flexible, per tal d'atendre les necessitats dels grups i possibilitar el treball amb les qüestions de l'aquí i ara i del que més està preocupant el grup, sense perdre el focus. D'aquesta manera les intervencions són més efectives i significatives, donat que atenen no només el tema "que toca" sinó també les necessitats del grup.

Amb el Teatre del Oprimit/da juguem, fem entrar en acció al cos, creem imatges de la realitat, explorem de manera gràfica el món intrapsíquic i busquem alternatives. El Treball de Processos ens permet mapejar i facilitar les dinàmiques grupals, com estan establertes les relacions de poder, quins són els límits identitaris del grup, on són els marges i qui els representa. I les Pràctiques Restauratives ens aporta una tècnica per a guiar el diàleg, establir una comunicació profunda i parlar dels conflictes en un ambient de seguretat, respecte i escolta, enfocant-se en la restauració del dany i el restabliment de la relació.

Tot plegat permet, sovint, unes interaccions més conscients i l'expressió de la diversitat d'experiències i emocions que es donen en el grup que, a vegades, són doloroses i difícils de compartir.

Proposta d'activitats per a Educació Primària

Cicle Inicial: 1r i 2n

“Parlem del pati”

Objectius

- Identificar les dinàmiques relacionals i la cultura del conflicte en el grup.
- Generar un espai on visibilitzar i atendre alguns conflictes del grup.
- Enfortir els llaços i les relacions personals a la classe.

El taller: Amb aquest taller volem generar un espai a classe on portar el pati i el que hi passa de manera conscient, per poder aprendre de les dinàmiques que es generen. Volem conèixer les dinàmiques del grup i donar un espai als conflictes.

Presentem un pretext dramàtic que ens porta al pati o obre l'imaginari de tot el que ens passa en aquest espai i què passa quan arribes de nou a un grup i vols fer amics/gues.

A partir d'aquí ens transportem a la realitat del grup, per conèixer més a fons com estan les persones, com interactuen i com gestionar els conflictes.

El grup podrà reflexionar més individualment sobre la seva pròpia experiència i vivència a l'escola i en relació al grup-classe, així com tenir un paper més actiu per repensar aquestes relacions i poder aprendre dels conflictes.

Durada: 1h 30m

Cicle Mitjà: 3r i 4t

“Jo no sóc còmplice!”

Objectius

- Generar un espai on poder nombrar i atendre les dinàmiques de discriminació de l'aula i trencar amb la normalització de la violència.
- Enfortir els llaços i les relacions personals a la classe.

El taller: Taller per poder treballar les dinàmiques de discriminació i de bullying a l'aula. Saber a què ens referim quan parlem de bullying i trencar amb la normalització de la violència.

A través del conte “Vermell o perquè el bullying no és cap broma” ens endinsem en la dinàmica del bullying posant especial èmfasi en el rol del testimoni i l'observador.

A partir de dinàmiques participatives com el teatre o el cercle de paraula treballarem estratègies per a trencar la complicitat, ser conscients de l'impacte en qui pateix i caminar cap a un enfoc restauratiu del dany i les relacions que permeti als infants relacionar-se d'altres maneres.

Durada: Fem el taller en dos formats: una sessió o dues sessions de 1 h 30 m, segons la demanda. Recomanem dues sessions.

Cicle Superior: 5è i 6è

“Emocions i Sentiments”

Objectius

- Generar un espai on poder nombrar i atendre (expressar el dolor i responsabilitzar-se del mal generat) les dinàmiques de discriminació de l'aula.
- Afavorir un espai on l'expressió de les emocions sigui permesa i valorada.
- Enfortir els llaços i les relacions personals a la classe.

El taller: És un taller que serveix per a aturar-nos, reflexionar i visibilitzar conflictes que estan presents, posem interès en qui discrimina i en qui és discriminat i ajudem a prendre consciència d'aquestes dinàmiques.

Es posa al centre les emocions, per a través d'aquestes gestionar els conflictes que es viuen i poder apreciar la diversitat d'experiències, de gustos, de maneres de ser i estar en els grups, etc.

El taller és molt obert. En general acostumem a fer obres teatrals en parella o en grup on, a través d'un conflicte, tenim l'oportunitat de practicar l'expressió de les emocions, i comprovar com millora la comunicació quan deixem d'aferrar-nos a les posicions i anem al terreny dels sentiments.

Es tanca amb una tècnica de justícia restaurativa anomenada “Cercles de Paraula” que utilitzem per prendre consciència de les relacions i el dany causat per les dinàmiques de discriminació, quan sentim que el grup està disposat i ho necessita.

Durada: Fem el taller en dos formats: una sessió o dues sessions de 1 h 30 m, segons la demanda. Recomanem dues sessions.

Proposta d'activitats per a Educació Secundària

1r i 2n d'ESO

“Encaixes... o trenquem les caixes?”

Objectius:

- Contribuir a la presa de consciència sobre les dinàmiques de poder del grup classe.
- Facilitar el diàleg de l'aquí i ara del grup.
- Prendre consciència i reparar el dany causat per situacions de discriminació dins la classe.
- Trencar amb la normalització de la violència.

El taller: Una primera part on farem un “escalfament” que ens servirà per crear vincle amb els nois i noies i generar un espai de confiança. A la segona part llançarem un dilema als nois i noies en el que s'hauran de posicionar en relació amb el tema, i facilitarem el diàleg grupal sobre la realitat del grup que més sigui significativa en aquell moment. Treballar les relacions a classe, la relació entre el marge i el centre, la importància de poder tenir més llibertat per poder ser qui som i expressar els nostres gustos, trets sense sancions. Compartir la pròpia experiència.

La forma de facilitar aquest debat serà diferent segons la maduresa del grup i la capacitat d'escoltar i respectar-se, i també segons la intensitat dels conflictes que emergeixin. Farem servir teatre fòrum amb petites obres de teatre que hauran creat els alumnes, o bé facilitarem un diàleg en cercle

Durada: 2 h

